

Organisation & Samhälle. Svensk företagsekonomisk tidskrift

[STARTSIDAN](#)[AKTUELLT NUMMER](#)[ALLA NUMMER](#) ▾[TEMA](#) ▾[KRÖNIKOR](#)[RECENSIONER](#)[DEBATT](#)

2020/01, BOKRECENSIONER

Arbete och välfärd – ledning, personal och organisationsmodeller i Sverige, Åke Sandberg (red.). Studentlitteratur 2019.

Om att studera ett slags liv istället för ett måndag-till-fredag- slags döende

Åke Sandbergs editerade och uppdaterade bok (den ursprungliga versionen hette *Ledning för alla?* och gavs ut år 1987) är ett monumentalverk som sammanfattar arbetslivsforskningens forskningsfront. Boken har vunnit Studentlitteraturs kursbokspris. Och man får sannerligen mycket bok för pengarna. 27 stycken författare bjuder på 24 kapitel och 547 sidor som täcker in allt från historiska makroaspekter av arbetsliv och arbetsmarknad, mesoperspektiv på ledning och styrning på organisationsnivå, till känslor, gränslöshet och motstånd i det nya arbetslivet.

I introkapitlet skriver Sandberg om hur arbetslivsforskningen syftar till att förstå folk som arbetar som *subjekt*, i motsats till mycket managementforskning som behandlar den enskilde arbetaren som ett objekt för diverse managementpraktiker. Som managementforskare vet jag inte om jag håller med om denna något svepande uppdelning mellan ämnena, men jag uppskattar oavsett inställningen: att vi ska studera hur människan upplever sitt arbete för att förstå något om arbete och organisering. Det är ju därför i alla fall jag blev organisationsforskare – för att få prata med folk om vad de gör den stora del av sin vakna tid som de spenderar på jobbet.

Och boken lever upp till sin ambition, att sätta den arbetande människan i centrum. Den gör också den viktiga, men ibland alltför bortglömda, kopplingen mellan arbetets organisation och styrning – både på mikro och makronivå – och samhällets utveckling. Därav det andra ordet i bokens titel: *Välfärd*. Bokens författare framhåller sambandet mellan hur politik och

aktiva beslut på både samhälls- och organisationsnivå har möjlighet att forma arbetslivet och det omgivande samhället i den riktning vi önskar.

Bokens författare påpekar att den ökade ojämlikheten i Sverige och arbetslivet inte enbart – trots att den offentliga retoriken de senaste decennierna har velat övertyga oss om det motsatta – är determinerat av tekniska förändringar eller globala politiska strömningar. I stället hävdar författarna att den svenska modellen och dess inneboende idé om ett anständigt arbetsliv för alla bör kunna omdanas utifrån de nya – globala, digitaliserade – förhållanden som nu råder. Trots att den svenska modellen och den tidigare svenska ekonomiska jämlikheten (numera är Sverige det land i vilket de ekonomiska klyftorna växer snabbast enligt OECD) utmanas från flera håll, så bör detta snarare leda till förnyade politiska och organisatoriska ambitioner att påverka detta, snarare än att lämna walkover till marknaden och tekniken.

Förutom det breda och aspektrika tag på svensk arbetslivsforskning som boken ger, är just detta – att enträget och pedagogiskt påvisa hur mikro, meso, och makro hänger ihop – ett av bokens stora bidrag. Under läsningen av boken slår det mig hur oerhört centralt arbetet är, och har varit, för både byggandet av den moderna människan och hennes samhälle. Som den amerikanske historikern och radioprataren Studs Terkel uttryckte det i sin bok *Working: people talk about what they do all day and how they feel about what they do* (1979): “Work is about a search for daily meaning as well as daily bread, for recognition as well as cash, for astonishment rather than torpor, in short, for a sort of life rather than a Monday through Friday sort of dying”.

Så, för er som också är fascinerade av vad folk gör på jobbet och vad de tycker om det: detta är en bok för er. Det är också en bok för alla andra som behöver veta något om hur organisation, arbete, och välfärd hänger ihop

Av Maria Norbäck

Maria Norbäck är docent i företagsekonomi på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet.

Välkommen till debatten!

Nu öppnar vi för debatt inom det företagsekonomiska ämnet och startar med tre debattartiklar.